

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

для здобувачів вищої освіти 2 курсу денної форми здобуття освіти
Освітньої програми «Менеджмент»
Спеціальності 073 «Менеджмент»
Галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

ГЛАДКОВА
Ольга Вячеславна

доцент кафедри менеджменту,
маркетингу та забезпечення
якості у фармацевтичній, кандидат
економічних наук, доцент

fmmqaph@nuph.edu.ua
https://fmmqaph.nuph.edu.ua/
olga-vjacheslavna/

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармацевтичній.
2. Адреса: 61140, м. Харків, вул. Заїківська, 18, 3-й поверх, т. 0572-67-91-72.
3. Веб-сайт кафедри: fmmqaph.nuph.edu.ua.
4. Консультації: відбуваються онлайн відповідно до графіку, який розміщено на сайті кафедри менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармацевтичній. (за посиланням <https://fmmqaph.nuph.edu.ua/grafiki-potochnih-konsultacij/>).
5. Анотація освітнього компонента: Освітній компонент є обов'язковим в програмі підготовки здобувачів спеціальності «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент». Вивчення освітнього компонента «Основи економічної теорії» допомагає усвідомити сутність економічних процесів, що відбуваються у сучасному суспільстві, зрозуміти дію економічних законів у конкретних умовах, врахувати їх на практиці, сприяє вмінню аналізувати сучасну економічну політику держави і ефективність методів державного регулювання національної економіки.
6. Мета викладання освітнього компонента: Метою викладання є формування ґрунтовних знань про господарську систему, закони функціонування і розвитку суспільного виробництва, обґрунтування шляхів задоволення потреб людей у життєвих благах, джерела і рушійні сили економічного розвитку, критерії соціально-економічного прогресу.
7. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

ФК 16. Здатність розв'язувати професійні завдання в процесі створення і функціонування організації (бізнесу), у тому числі фармацевтичної, з урахуванням змін нормативно-правової бази, зовнішньоекономічного середовища, особливостей державного та регіонального управління, галузевої специфіки.
8. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 19. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо створення, функціонування, розвитку організації, у тому числі фармацевтичної, демонструючи навички використання інформаційно-комунікаційних технологій та сучасних інструментів менеджменту.

9. Статус освітнього компонента: Обов'язковий.

10. Пререквізити освітнього компонента: «Міжнародні економічні відносини», «Фінанси, гроші та кредит», «Організація підприємницької діяльності».

11. Обсяг освітнього компонента: 5 кредитів ЄКТС 150 годин: 76 годин аудиторних занять, з них – 38 годин лекцій, 38 годин – практичних занять. 74 годин самостійної роботи.

12. Організація навчання:

Методи навчання:

- *пояснювальний (інформаційно-репродуктивний) метод:* Lecture-based learning – лекції, відео-матеріали;
- *репродуктивний метод:* традиційні практичні заняття;
- *проблемне викладання:* Brainstorming – метод «мозкового штурму»; Case-based learning – метод кейсів;
- *дослідницький метод:* Research-based learning – участь в науково-дослідницькій роботі, підготовка тез доповідей на конференції, наукових статей

Зміст освітнього компонента:

Змістовий модуль. Теоретичні основи економічної теорії

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії.

Тема 2. Виробництво матеріальних благ. Економічні потреби та інтереси.

Тема 3. Економічні системи.

Тема 4. Форми організації суспільного виробництва. Товар і гроші.

Тема 5. Сутність і функції ринку. Ринковий механізм.

Тема 6. Ринкова інфраструктура.

Тема 7. Підприємство і підприємництво.

Тема 8. Капітал: процес створення і нагромадження.

Тема 9. Витрати виробництва і прибуток.

Тема 10. Суспільне відтворення та економічне зростання.

Тема 11. Державне регулювання економіки.

Тема 12. Фінансова система.

Тема 13. Грошово-кредитна система.

Тема 14. Доходи населення і соціальна політика держави.

Тема 15. Сучасна світова економіка

Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин

Семестровий залік

Семестровий екзамен

Організація самостійної роботи:

Самостійна робота включає в себе написання наукової доповіді відповідно до запропонованого переліку тем. Захист наукових доповідей відбувається в рамках теми 16.

13. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Контроль змістового модулю: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Умови допуску до контролю змістового модулю: для допуску до контролю змістового модуля 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модуля.

Форма семестрового контролю: семестровий залік, семестровий екзамен.

Умови допуску до семестрового контролю:

поточний рейтинг більше 60 балів, наявність мінімальної кількості балів за контроль змістового модулю 1, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

14. Система оцінювання з освітнього компонента:

Оцінювання засвоєння тем освітнього компонента під час занять:

Номер теми освітнього компонента	Максимальна кількість балів за тему	Розподіл максимальної кількості балів за тему за видами робіт	Види робіт, за які здобувач отримує бали
Змістовий модуль 1			
Тема 1.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 2.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 3.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 4.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 5.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 6.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 7.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 8.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 9.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 10.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 11.	3	1	тестування

		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 12.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 13.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань
Тема 14.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 15.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 16.	3	1	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
		10	Написання наукової доповіді
Всього балів за модуль:		58	

Вивчення освітнього компонента здобувачами вищої освіти можливе за допомогою неформальної освіти. Замість виконання видів робіт з тем 5 та 7 освітнього компонента може зараховуватись проходження онлайн-курсу на платформі Prometheus (онлайн-курс «Економіка на кожен день» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+ECO101+2020_T3 або «Економіка для всіх» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NaUKMA+103+2015_T1) (за наявності відповідного документу про його закінчення, надання копії викладачу).

Замість виконання видів робіт з будь-якої теми освітнього компонента можуть зараховуватись такі види робіт здобувача вищої освіти:

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, вебінарах з теми освітнього компонента (з підготовкою есе, тез доповідей, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено програмою заходу, або тезами доповідей, або відповідним сертифікатом);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з теми освітнього компонента (в розробці анкетних форм, проведенні експериментальних досліджень, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання здобувачів за видами робіт під час занять:

<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
тестування	16
відповіді на теоретичні питання	16
вирішення ситуаційних завдань	16
Написання наукової доповіді	10
<i>Всього балів:</i>	58

Оцінювання під час контролю змістових модулів:

<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>	<i>Розподіл максимальної кількості балів за контроль змістового модуля за видами робіт</i>	<i>Максимальна кількість балів за контроль змістового модуля</i>
Змістовий модуль 1		
тестування	20	42
відповіді на практичні завдання	22	
Всього балів за контроль змістових модулів:		42

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти:

під час поточного контролю: 10 балів за написання наукової доповіді та її захист (тема 16).

під час контролю змістового модуля 1: білети до змістового модуля 1 включають тестові та розрахункові завдання .

Шкала оцінювання семестрового заліку:

При вивченні освітньої компоненти застосовується декілька шкал оцінювання: 100-бальна шкала, недиференційована («зараховано», «не зараховано») двобальна шкала та рейтингова шкала ECTS. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно таблиці.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за недиференційованою шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано
1-34	F	

Оцінювання семестрового екзамену

Бали екзамен	Національна шкала	Критерії оцінки
90-100	відмінно	виставляється здобувачу вищої освіти, який при відповіді на запитання виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, правильно та повністю виконав поставлене практичне завдання, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання, передбачені на рівні творчого використання.
74-89	добре	виставляється здобувачу вищої освіти, який при відповіді на запитання виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, правильно виконав поставлене завдання, показав володіння практичними навичками, але припустив окремі несуттєві помилки.

60-73	задовільно	виставляється здобувачу вищої освіти, який при відповіді на запитання виявив недостатні знання основного програмного матеріалу, в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення; в цілому справився з поставленим завданням, але при цьому окремими навичками володіє невпевнено.
0-59	незадовільно	виставляється, якщо при відповіді на питання здобувач вищої освіти виявив серйозні пробіли в знаннях основного матеріалу, допустив принципові помилки, не зміг виконати практичні завдання, не вирішено задачу, розрахунки проведено невірно тощо.

Результати інтерпретуються за наступною схемою:

Сума балів за 100- бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно
1-34	F	

15. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо. Так, політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/polozhennya-shhodo-organizacii-osvitnogo-procesu-u-nfau/>)) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pol-a2.2-10-182_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoi-riznici-1.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-oskarchennja-rezultativ-semestrovogo-kontrolju-znanj-zdobuvaciv-vishchoi-osviti-u-nfau-red.05-2022.pdf).

content/uploads/2016/12/pol-a2.2-38-050_polozhennja-pro-oskarzhennja-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolju-znan-zdobuvachami-vishhoi-osviti-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-pro-porjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

16. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього компонента:

Обов'язкова література	1. Мочерний, С. В.. Основи економічної теорії : підручник / С. В. Мочерний, В. Г. Скотний. - Львів : Новий Світ-2000, 2014. - 600 с. 2. Башнянин, Г. І. Політична економія : навч. посіб. / Г. І. Башнянин. – Львів : Новий світ – 2000, 2014. – 480 с. 3. Шевчик, Б. М. Сучасні економічні теорії : навч. посіб. / Б. М. Шевчик ; за ред. Г. І. Башнянина. - Львів : Новий Світ-2000, 2018. - 213 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітнього компонента	1. Акулов М. Г. Сучасні економічні теорії : навч. посіб. / М. Г. Акулов. – Вінниця : Нілан – ЛТД, 2013. – 394 с. 2. Базилевич, В. Д. Економічна теорія: Політекономія : практикум / В. Д. Базилевич. – К. : Знання – Прес, 2010. – 497 с. 3. Економічна теорія. Політекономія : навч. посіб. / В. Д. Базилевич, Н. І. Гражевська, І. І. Мазур, В. Д. Осецька. – К. : Знання, 2013. – 494 с. 4. Історія економічних вчень : підруч. / В. В. Білоцерківець [та ін.] ; за ред. В. М. Тарасевича, Ю. Є. Петруні. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. - 376 с. 5. Камінська, Тетяна Михайлівна. Основи економічної теорії : підруч. для мед. ВНЗ I-III рівнів акредитації / Т. М. Камінська. - К. : Медицина, 2011. - 256 с. 6. Отрошко, О. В. Основи економічної теорії : навч. посіб. / О. В. Отрошко. – 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Знання, 2013. – 334 с. 7. Посилкіна О. В., Баєва О. І. Макроекономіка : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. І. Баєва. – Х. : НФаУ, 2018. – 227 с. 8. Баєва, О. І. Основи економічної теорії : метод. рек. до практ. занять для здобувачів вищої освіти, що навчаються за економічними спеціальностями ; 2-е вид. перероб. та допов. / О. І. Баєва, О. В. Посилкіна, Т. В. Крутських – Харків : НФаУ, 2023. – 68 с. 9. Баєва, О. І. Основи економічної теорії : метод. рек. до самост. роб. для здобувачів вищої освіти, що навчаються за економічними спеціальностями ; 2-е вид. перероб. та допов. / О. І. Баєва, О. В. Посилкіна, Т. В. Крутських – Харків : НФаУ, 2023. – 55 с. 10. Посилкіна О. В. Економічна теорія : методичні рекомендації до семінарських занять для здобувачів вищої освіти першого рівня за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» / О. В. Посилкіна, О. І. Баєва. – Х. : НФаУ, 2020. – 28 с.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо)	1. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua 2. Офіційний сайт урядового порталу Кабінету Міністрів України

для поглибленого вивчення освітнього компонента	[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua 3. Студентська наукова бібліотека. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.nuph.edu.ua/ 4. Центр дистанційних технологій навчання НФаУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.pharmel.kharkiv.edu 5. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 6. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua 7. Офіційний портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua 8. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.bank.gov.ua
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1630

17. Технічне й програмне забезпечення освітнього компонента: наявність персонального комп'ютера/ноутбука/планшета/смартфона із доступом в Інтернет та встановленою програмою ZOOM, Microsoft Office, віртуальне навчальне середовище Moodle.